

Sinds 1875, maar ook helemaal 2010

Een stoffig imago? Het Davidsfonds zeurt niet, maar stoft af en vernieuwt vanuit de traditie

- ▶ Met vijftigduizend leden is het Davidsfonds het grootste cultuurnetwerk
- ▶ Zonder afbreuk te doen aan de traditie, werkt het na 135 jaar aan een eigentijds imago

Jozefien VAN HUFFEL

„Onlangs won onze Universiteit Vrije Tijd de Prijs van de minister voor Wetenschap, die de beste wetenschapspopularisering bekroont. Toen het tijdschrift Eos en Technopolis die eerder wonden, kwam dat in de media. Over onze prijs werd niet geschreven.” Jeroen Sleurs, algemeen directeur van het Davidsfonds, illustreert het imago-probleem van het netwerk. „We hebben een wat stoffig imago. Maar we willen niet zeuren, we doen er iets aan.”

Dit jaar bestaat het Davidsfonds 135 jaar. „Heel bewust gebruiken we de slagzin ‘sinds 1875’: we zien onze leeftijd als iets positiefs. We hebben de ervaring, de kwaliteit, de degelijkheid”, legt Sleurs uit. „Om te tonen wat we vandaag

en de komende jaren willen zijn, hebben we daarnaast acht klemtonen gekozen, rekening houdend met het verleden.”

„Vlaams’, ‘verdieping’: sommige klemtonen bevestigen inderdaad het traditionele imago. ‘Durf’ doet dat minder. „Nochtans hebben we altijd gedurfd. Het eerste openluchtfestival in België, vier jaar zelfs voor Woodstock, was Jazz Bilzen in 1965, een organisatie van een plaatselijke afdeling van het Davidsfonds”, vertelt Sleurs. „Wat ook van durf getuigt, is dat mensen met een andere ideologische achtergrond aan het woord komen, zonder dat we onze christelijke wortels loslaten.”

Eén van de acht accenten luidt simpelweg ‘voor’. „Mensen hebben de neiging vooral te zeggen wat niet goed is. Dat is hun goed recht. Bij het ontstaan van het Davidsfonds was de verontwaardiging over de achterstelling van het Nederlands ook een goede motor”, vertelt Sleurs. „Maar je moet ook weten waar je vóórbent. Toen al streed het Davidsfonds voor het Algemeen Nederlands, eerder dan tegen de dialecten of het Frans. Vandaag zetten we ons in voor een solidai-

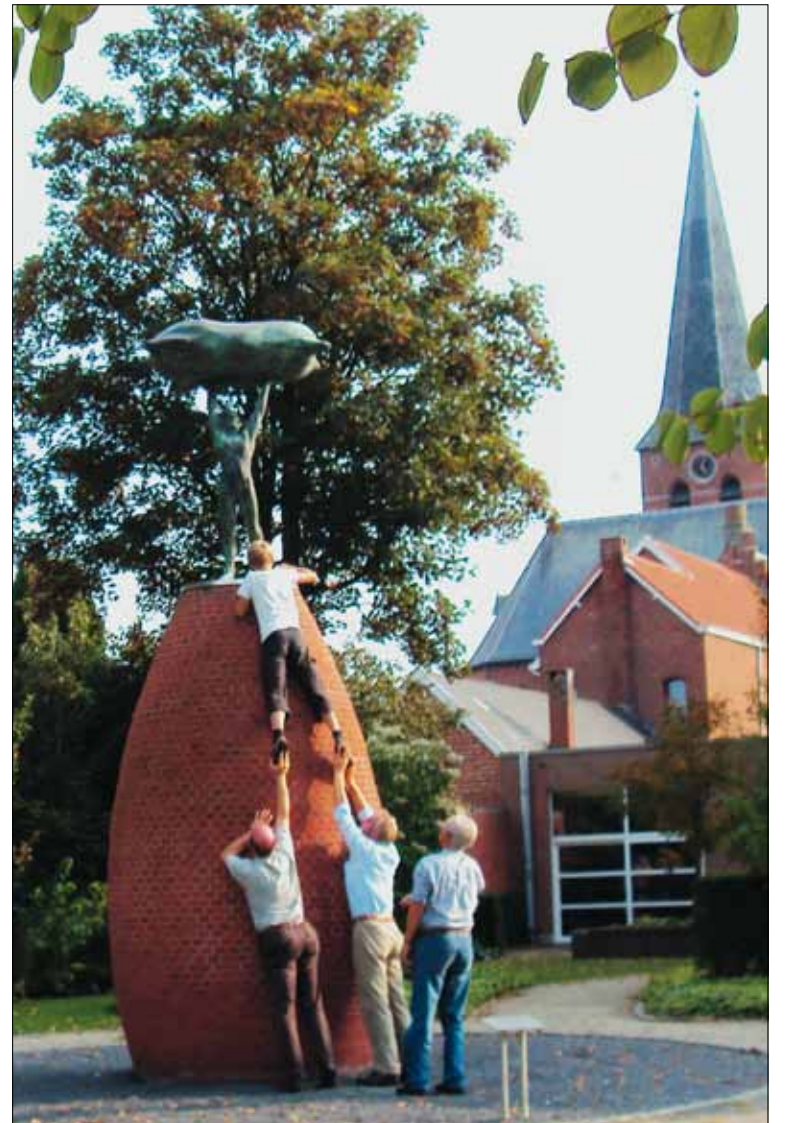
re samenleving en inhoudelijke verdieping, eerder dan te klagen over individualisme en oppervlakkigheid.”

Keerpunt 2000

Tien jaar geleden maakte het Davidsfonds de resultaten bekend van een onderzoek van Mark Elchardus. Mensen in verenigingen bleken verdraagzamer te zijn en minder extreme meningen te hebben.

Sleurs: „Of het met dat onderzoek te maken heeft of niet, 2000 was een psychologisch keerpunt. De jaren negentig waren de jaren van het doorbreken van de verzuiling. Dat was goed, maar sommigen vonden verenigingen dan ook niet meer nodig. Ondertussen overheerst de overtuiging dat verenigingen weliswaar niet rechtstreeks op de politieke besluitvorming moeten wegen, maar wel anderszins aan de samenleving bijdragen.”

Ooit werd die bijdrage van het Davidsfonds omschreven als ‘emancipatie’, of ‘volksverheffing’. „Vandaag willen de mensen niet meer bij de hand genomen worden. De weg wijzen doen we wel. Toen ik studeerde was de

Een zoektocht door een plaatselijke Davidsfondsafdeling: ontspanning en cultuur gaan hand in hand. © Irene Van den Brande

vraag nog: waar vind ik informatie? Nu vind je die overal, maar helpt het Davidsfonds om de goede informatie eruit te halen. Als

filter, als kwaliteitsmerk zijn we een van de belangrijkste spelers voor mensen op zoek naar cultuur.” Een merk sinds 1875, dus.

Belgen betalen minder snel af

Uit de jaarcijfers van de kredietcentrale blijkt dat steeds meer Belgen problemen hebben om hun kredieten tijdig af te betalen. Het afgelopen jaar steeg het achterstallige bedrag met 300 miljoen euro, zodat het eind 2009 al bijna 2,16 miljard euro bedroeg. Meer dan 300.000 mensen waren niet in staat om correct hun kredieten te betalen. Wie zijn schulden niet kan bolwerken, kan een collectieve schuldenregeling aanvragen. Ook het gebruik van die mogelijkheid stijgt opvallend.

Steeds meer mensen verslaafd aan medicatie

Van de bijna 7.000 vragen die de Druglijn vorig jaar binnenkreeg, kwam 12 procent van mensen die vreesden te afhankelijk te zijn van geneesmiddelen, terwijl dit in 1999 slechts 6 procent was. Het gaat vooral over pijnstillers en kalmeermiddelen. Medicatieverslaving komt bij de Druglijn vandaag vaker voor dan bijvoorbeeld heroïnegebruik.

„Een verontrustende vaststelling”, zegt coördinator Tom Evenepoel. Bijna nergens ter wereld worden meer pijnstillers verkocht dan in België: in 2009 gebruikten de Belgen samen bijna 600.000 pijnstillers per dag. Dat is een stijging met 15 procent ten opzichte van 2006. (JVH)

Burgerlijk huwelijk als ceremonie

Bij gebrek aan seculier ritueel stijgt vraag naar meer ceremonieel bij burgerlijk huwelijk

Lieve WOUTERS

Het aantal burgerlijke huwelijken blijft stabiel of stijgt zelfs lichtjes. Momenteel schommelt het aantal tussen 42.100 en 45.600 per jaar. Maar ze worden almaar minder gevolgd door een kerkelijke plechtigheid. Een studie van K.U.Leuven op basis van cijfers van de bisschoppenconferentie wees in 2006 uit dat trouwers maar in 26,7 procent van de gevallen hun burgerlijk huwelijk laten volgen door het kerkelijke sacrament. Dat gegeven inspireerde PS-volksvertegenwoordiger Valérie Déom tot een opmerkelijk wetsvoorstel in de subcommissie Familierecht van de Kamer.

„Het huwelijk heeft een belangrijke symbolische functie”, bevoegt ze. „Het is een manier om een bepaalde stap in het leven sociaal erkend te zien.” Omdat de kerkelijke ritus mensen niet meer aanspreekt, „mogen we ervan uitgaan dat het burgerlijk huwelijk voor tal van paren een bijzonder belangrijk moment is”. Om het ceremoniële karakter van de doorgaans louter administratieve afhandeling in het gemeentehuis op te krikken, pleit ze ervoor de trouwers de mogelijkheid te geven het aantal getuigen op te trekken tot vier.

Daarbij motiveert ze haar pleidooi verder: „Wanneer het er op aankomt die twee getuigen te kie-

Kwart burgerlijke huwelijken krijgt religieus vervolg. © Corbis

zen, is het soms moeilijk een keuze te maken. In België kunnen de paren die na het burgerlijk huwelijk ook nog een kerkelijk huwelijk laten voltrekken, die rol van getuige toevertrouwen aan meer dan twee mensen, terwijl de paren die alleen voor het burgerlijk huwelijk kiezen, dat niet kunnen.”

Een eigenaardige redenering vindt volksvertegenwoordiger Renaat Landuyt (Sp.a) dat, ook lid van de commissie Familierecht. Ofwel wil je een gedeconfessionaliseerd huwelijkscontract, ofwel een religieus ritueel, is de gedachten-

gang, maar geen seculier ritueel. Hij pleit dan ook voor het behoud van de wetgeving, hoewel het ver-

In het kerkelijk huwelijk vertegenwoordigen de getuigen de gelovige gemeenschap

plichte karakter van de getuigen voor hem mag worden geschrapt. Ook Raf Terwingen (CD&V) is gewonnen voor de afschaffing van

de verplichting. Zijn wetsvoorstel, dat uiteindelijk overeenstemming bereikte en nu voorligt in de commissie Justitie, geeft huwelijkskandidaten de vrijheid al dan niet getuigen te kiezen en er maximaal vier aan te wijzen.

„De verplichting stamt uit een tijd waarin vele mensen niet konden lezen of schrijven en de juridische controleerbaarheid veel minder was”, zegt Terwingen. „De getuigen hadden toen een belangrijke functie. Vandaag halen trouwers soms op het moment zelf mensen van de straat om te voldoen aan de verplichting van twee getuigen. Ze heeft haar functie verloren en is enkel een administratieve last.”

Hun aantal optrekken lijkt in dat opzicht nogal absurd. „Maar je kunt er niet onderuit dat vele trouwers graag meer gewicht geven aan de burgerlijke plechtigheid door het feit dat er geen ritueel meer op volgt. We moeten die wens respecteren, maar tegelijk opletten dat we van de ceremonie in het gemeentehuis geen vervangende kerkdienst maken.”

In het kerkelijke huwelijk hebben getuigen een bijzondere betekenis. Ze zijn er niet slechts als ‘bewijs’, maar vertegenwoordigen de gelovige gemeenschap, die het paar vanaf nu mag beschouwen als beeld van de onvoorwaardelijke en eeuwige liefde van God.